

Nr 108

Av herrar Boo och Larsson i Borrby, om sänkning av rösträttsåldern.

(Lika lydande med motion nr 79 i Första kammaren)

Den allmänna rösträtten är i vårt land sedan länge en självklar rättighet. Det råder allmän enighet om medborgarnas rätt och moraliska skyldighet att ge uttryck för sin mening genom deltagande i valen till de olika representantförsamlingarna.

Vad som däremot har varit föremål för diskussion är vilken ålder som skall krävas för deltagande i dessa val. Naturligtvis är det många faktorer man måste ta hänsyn till vid fastställandet av rösträttsåldern. Enligt den grundlagsändring som slutgiltigt antogs vid 1965 års riksdag tillkommer valrätt den som under näst föregående kalenderår uppnått tjugo års ålder. Detta innebär att den röstande vid sitt första valdeltagande är tjugoot eller tjugotvå år gammal.

Enligt vår mening får detta beslut hälsas med tillfredsställelse som en temporär reform i avvaktan på ett ställningstagande för en ytterligare sänkning av rösträttsåldern, som vi anser bör företagas i anslutning till antagandet av en ny författning. Flera skäl talar nämligen var för sig för en sådan åtgärd. Sålunda ålägges medborgarna före uppnåendet av 21 års ålder skyldigheter, som motiverar ett inflytande på de politiska besluten.

Den första värnpliktstjänstgöringen fullgöres i allmänhet vid 19—20 års ålder, och det finns starka skäl som talar för att den som deltagar i rikets försvar också skall ha möjlighet att påverka rikets styrelse genom att delta i de allmänna valen. Enligt vår uppfattning måste rösträttsåldern bestämmas med hänsyn till den allmänna mognaden hos medborgarna, och det torde vara så att den allmänna mognaden och förmågan att förstå samhällsdebatten nu inträder vid lägre ålder än tidigare. Den främsta orsaken härtill är utan tvekan den förbättrade utbildningen. Genom det ökade utrymme som i den nya skolan getts åt undervisningen i samhällskunskap och genom den upplysningsverksamhet, som bedrivs av de politiska ungdomsförbunden, har den politiska medvetenheten hos ungdomen blivit mera utbredd och fördjupad än den var tidigare. Ett tecken på detta är enligt vår mening det ökade valdeltagandet från ungdomens sida, som kunnat noteras vid de allmänna valen.

Här bör också pekas på det förhållandet att det moderna samhället kräver

Bihang till riksdagens protokoll 1967. 4 saml. Nr 108—116

att de unga i dag tar ställning till personliga och sociala frågor i en utsträckning som inte förekom tidigare. Detta gäller i särskilt hög grad problem som berör yrkesval och utbildning. Över huvud taget är det enligt vår uppfattning så att ungdomen i dag frigör sig från bindningar till familj, skola, miljö, uppfostran och attityder tidigare än förr.

Starka skäl talar alltså för en ytterligare sänkning av rösträttsåldern. Vi anser att rätten att delta i de allmänna valen skall tillkomma medborgarna året efter det de fyllt aderton år. Denna uppfattning delades vid 1966 års riksdag av andra kammaren, som tillstyrkte en sådan sänkning. Denna fråga bör enligt vår mening prövas med förtursrätt i anslutning till övervägandena rörande en ny författning.

I samband med denna fråga bör en översyn av de olika åldersgränser som reglerar medborgarnas rättigheter och skyldigheter aktualiseras. Målsättningen bör härvidlag enligt vår uppfattning vara att så långt som möjligt söka sammanföra de olika gränserna till en gemensam ålder.

Med hänvisning till det ovan anförda hemställas,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla att frågan om sänkning av rösträttsåldern till 18 år i enlighet med vad i motionen anförts måtte upptagas till prövning i anslutning till övervägandena rörande ny författning.

Stockholm den 19 januari 1967

Karl Gust. H. Boo (cp)

Einar Larsson (cp)

i Borrby
